

تحریر، طراحی و تدوین: س. کاشیان
کارشناس مسئول کتابخانه بیمارستان کوثر

آنچه در این شماره می خوانید:

۱. بزرگان تاریخ پزشکی: حکیم محمد و غیاث الدین سبزواری
۲. تقویم سلامت: مناسبت های بهداشتی مهم زمستان
۳. درد و درمان در غزلیات حافظ
۴. کتاب های پزشکی مرجع مهم و کاربردی منتشر شده در سال ۲۰۲۵
۵. جستجوی عمیق در Scopus AI
۶. جدیدترین تغییرات در تجربه های کاربری PubMed در سال ۲۰۲۵
۷. انتشار ویرایش جدید کتاب Braunwald's Heart Disease
۸. بروز رسانی شاخص های استنادی مجلات در سامانه منبع یاب
۹. سامانه علم سنجی اعضای هیات علمی وزارت بهداشت

مناسبت های بهداشتی مهم زمستان

دی

*روز ایمنی در برابر زلزله ۵ دی

*روز مددکاری ۶

*روز خانواده ۲۵

*روز هوای پاک ۲۹

بهمن

*روز جهانی کمک به جذامیان آخرین

یکشنبه ژانویه

*هفته ارتقاء آگاهی درباره بارداری

۱۴-۲۸

*روز جهانی مبارزه با سرطان ۴ فوریه

*هفته ملی مبارزه با سرطان

۸- ۱۵

اسفند

*هفته ملی سلامت مردان ایرانی ۷-۱ اسفند

هفته پیشگیری از مسمومیت ۱۱-۷

*روز ملی بهداشت محیط ۱۱ اسفند

*روز جهانی کلیه ۱۷ اسفند

*روز جهانی زنان ۱۷ اسفند

بزرگان تاریخ پزشکی: حکیم محمد و غیاث الدین سبزواری اصفهانی

غیاث الدین محمد بن علاء الدین سبزواری اصفهانی مشهور به «غیاث متطبب» و «غیاث مجلد الاصفهانی» از پزشکان سده نهم هجری قمری است. پدر وی حکیم محمد علاء الدین هبه الله سبزواری پزشک ایرانی بود که پیش از سال ۸۷۱ ق به همراه فرزندش غیاث الدین از اصفهان به قلمرو عثمانی مهاجرت کرد.

در دوره صفویه، سلاطین عثمانی به کسب علوم و فرهنگ ایرانی علاقه بسیاری داشته اند و همیشه در دربار آنان پزشک، منجم، ادیب، هنرمند و شاعر ایرانی وجود داشته است. با اینکه اغلب سلاطین عثمانی با پادشاهان سلسله صفوی، جنگ و ستیز داشته اند، این امر مانع نفوذ فرهنگ ایرانی در آن سرزمین نشده است. در این میان دو تن از پزشکان ایرانی که اتفاقاً پدر و پسر بودند با نام های حکیم محمد سبزواری و حکیم غیاث الدین سبزواری وارد قلمرو عثمانی شدند. این دو پزشک، در دربار عثمانی، هم آثاری علمی به نگارش درآوردند و هم خدمات پزشکی عرضه کردند. غیاث الدین نیمی از تحصیلات خود را در ایران نزد صدرالدین علی اصفهانی و شرف الدین حسن شیرازی و نیمی دیگر از آن را در آماسیه ترکیه نزد شرف الدین صابونچی اوغلی گذراند. وی کتاب مرآة الصحة (آینه بهداشت) را در سال ۸۹۶ ق به نام بایزید دوم، پادشاه عثمانی نگاشت.

غیاث الدین اصفهانی در تألیف اثرش، علاوه بر تجربیات طبی خویش، از متون مختلف طبی همچون قانون فی الطب، ذخیره خوارزمشاهی، اختیارات بدیعی و تشریح الابدان بهره برده است.

حکیم محمد سبزواری پدر غیاث الدین به هنگام اقامت در خاک عثمانی (ترکیه)، کتاب معروف قوانین العلاج را در ربیع الاول ۸۷۱ ق/ ۱۴۶۶ م نگاشت. البته کتاب دیگری نیز به نام زبده قوانین العلاج در فهرستها از او یاد شده که باید پژوهش شود که آیا به راستی خالصه قوانین العلاج است و یا اینکه هر دو کتاب یکی است. این کتاب که «سفا الامراض»، «امراض بدن» و «زبده مراتب الطب» نیز خوانده شده است، به موضوع کلیات پزشکی و بیماریها و داروسازی می پردازد.

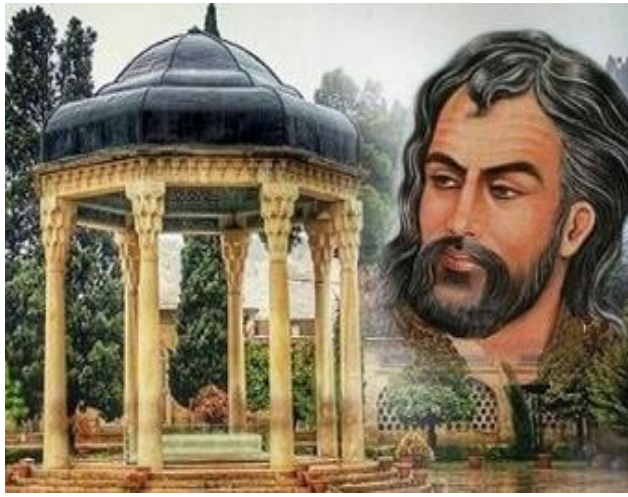
این کتاب به زبان فارسی و در چهارده باب تألیف شده که در آن از کتاب الاغراض سید اسماعیل گرگانی (جرجانی) استفاده کرده است. سپس این کتاب را خلاصه نموده و آن را زبده القوانین العلاج نامیده است. این کتاب به موضوع کلیات پزشکی و بیماریها و دارو سازی می پردازد. کتاب پزشکی دیگری به نام مرآة الصحة دارد که آن را به نام سلطان بایزید عثمانی در سال ۸۹۶ هجری قمری نوشته است. از این کتاب فقط چهار نسخه باقی مانده که یکی از آنها در کتابخانه مسجد استانبول و ۴ سه نسخه دیگر در تهران، پاریس و قاهره نگهداری می شود. تألیفات ایشان به کرات مورد استفاده پژوهندگان طب سنتی ایران من جمله کتاب تاریخ پزشکی ایران و سرزمینهای خلافت شرقی تألیف آقای سرریل الگود قرار گرفته است. حکیم محمد سبزواری از پزشکان برجسته ایرانی و از ناشناخته ترین آنهاست. وی داروی بیهوشی ابداع کرده بود که در فاصله چند دقیقه خواب می کرد.

منبع:

شوشتری یگانه، مریم، گلشنی، سیدعلیرضا، عمادی، سیده فاطمه، زرگران، آرمان، و نامدار، حسن. (۱۳۹۶). حکیم محمد سبزواری و غیاث الدین سبزواری. دو پزشک ایرانی عصر صفوی در دربار سلاطین عثمانی. مطالعات تاریخ پزشکی (journal of research on history of medicine). ۱(1) ۵۳-۵۴. SID. <https://sid.ir/paper/238658/fa60-53>.

بنیادی. افسانه. (۱۴۰۲). جایگاه غیاث الدین اصفهانی در سنت فارسی نگاری پزشکی. تاریخ علم. 21(2), 115-129.

<https://mahfouzi-museum.com/wp-content/uploads/2023/07/9.pdf>

معناشناسی درد و درمان در تفکر حافظ، در هیچ چارچوبی غیر از تفکر توحیدی، قابل توصیف کامل نیست. حافظ تمام همت خویش را بر صداقت و خلوص واقعی نهاده، لذا در جلوه‌های نظری و عملی تفکر او، معنی درد و درمان، برای کسانی که به وحدت و یکپارچگی نرسیده‌اند، نوعی پارادوکس مشاهده می‌گردد. این پارادوکس، نه از احوالات رنگارنگ حافظ در مراتب عشق‌بازی است، بلکه از نگاه احوال ماست. آنچه حافظ را از عرفای دیگر جدا می‌سازد، جسارت بی‌بدیل او در شرح حالات نفسانی و روحانی انسان، بما هو انسان و خصوصاً خود اوست، که به نظر می‌رسد در پی تجارب و تقسیم‌بندی متفاوتی از درد و درمان است. در این مقام، حافظ همچون جستجوگری اشرافی سعی در

پرده‌برداری و کشف رازهای درونی وجود آدمی در مراتب عشق‌بازی دارد. دردهای دنیوی، درد عشق و به تبع آن، درد دوری از خدا که در رأس همه آنهاست، در تفکر حافظ، راه کارهای متفاوتی جهت درمان دارد. حافظ دردهای این دنیا را نیز به تبع چنین اندیشه‌ای، دردهای مجازی می‌داند و ارزش حقیقی برای آنها قائل نیست؛ لذا در مواجهه با این دردها، حافظ درمان را بیشتر می‌پسندد و استمرار بر این دردها را موجه نمی‌داند. آنچه از نظر حافظ ارزشمند است، درد عارفانه و درد با شکوه هجران است. حافظ معتقد است که نتیجه دردهای عارفانه، درمانی بزرگ و وصال همیشگی است. بنابراین، حافظ، دردهای عارفانه را می‌پسندد؛ البته نه بسان بوتیمار، بلکه بدان جهت که درمان آن را در ساز و کار این دنیا نمی‌بیند، لذا چاره‌ای جز قبول آن ندارد؛ پس گویا تسلیم این شرایط گشته و همچون مرغی در قفس عشق، به دام افتاده و ناگزیر از تحمل آن و ترک خواست خویش است. حافظ در تمام گفتگوهای خود با معشوق ابدی، بر ارزشمند بودن این درد تصریح دارد؛ اما هم‌زمان، تعریض‌ها و شکایات او نیز از میان اشعارش دائماً به گوش می‌رسد.

منبع: <https://parimantart.ir/>

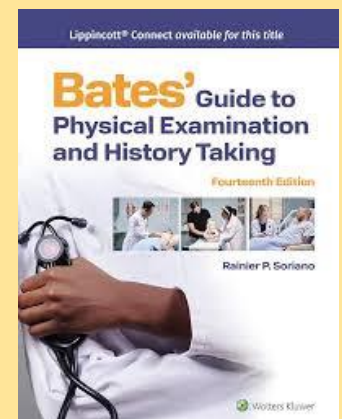
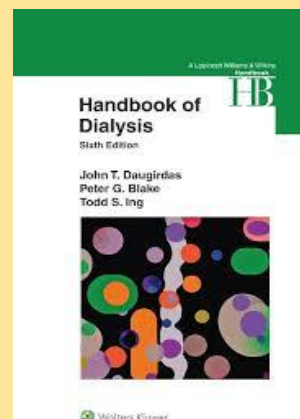
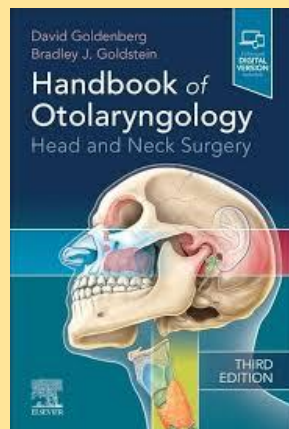
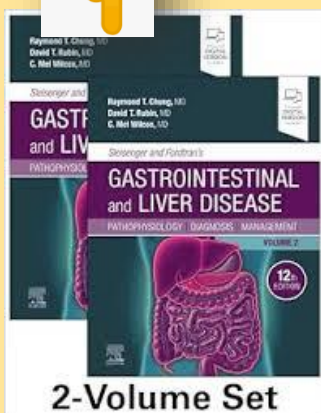
حضرت علی (ع):

آگاه باشید! علمی که در آن فهمی نباشد، فایده‌ای ندارد. بدانید! خواندن بی‌تدبّر، بی‌فایده است.

آگاه باشید! عبادتی که در آن تفکر و اندیشه نباشد، خیری ندارد.

کتاب کافی جلد ۱، صفحه ۳۶

کتاب های پزشکی مرجع مهم و کاربردی منتشر شده در سال ۲۰۲۵

جستجوی عمیق در Scopus AI

نکته عالی در مورد Deep Research در Scopus AI این است که نیازی به نگرانی درباره کلمات کلیدی یا عبارات جستجوی Boolean نیستید فقط به زبان طبیعی پرسش خود را بپرسید. برای به دست آوردن بهترین نتایج، زمینه کافی را برای کمک به تفسیر هدف خود توسط Deep Research فراهم کنید. همچنین می‌توانید چند جهت یا پرسش مختلف را در یک Prompt ترکیب کنید تا کاوش را هدایت کنید.

این یک نمونه پرسش با هدف روشن است:

«کدام داروهای ضدالتهاب موجود را می‌توان برای کاهش سرعت پیشرفت بیماری پارکینسون با مصرف کرد، و کدام پروتکل‌های تجربی این رویکرد را تأیید می‌کند؟»

محدود کردن جستجوها برای به دست آوردن نمایی دقیق‌تری خواهید دامنه جستجوی خود را شخصی‌سازی کنید؟ جای نگرانی نیست. می‌توانید به Deep Research دستور دهید تا جستجو را بر اساس موارد زیر انجام دهد: کشور دامنه زمانی نوع سند تعداد اسناد فقط کافی است مشخصات انتخابی خود را هنگام وارد کردن پرسش به زبان طبیعی مشخص کنید.

در اینجا یک نمونه آمده است:

شناسایی اهداف نوین اپی ژنتیک برای فیبروز کبدی بر پایه شواهد پیش‌آزمایشی فعلی و تمرکز بر مطالعات از سال ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۴

Scopus AI
Deep Research

Unleash your creativity with an AI tool designed to amplify thinking, not replace it

۵

جدیدترین تغییرات در تجربه های کاربری PubMed در سال ۲۰۲۵

فرمت‌بندی در فهرست مراجع

فهرست‌های مراجع نمایش داده‌شده در صفحات چکیده PubMed اکنون هنگام ارائه توسط ناشر، فرمت‌بندی‌هایی مانند بولد، ایتالیک، بالاگرفتن (superscripts) و پایین‌گیری (subscripts) را

ارائه می‌کنند. این تغییر اطمینان می‌دهد که فرمت‌بندی معنادار مانند کاراکترهای فوق خطی و زیرخطی حفظ شود و مراجع قالب ارجاعی که به PubMed ارائه شده است را نگه دارد.

نکته‌های زمانی در داندلود تاریخچه جستجو

در حال حاضر داندلود تاریخچه جستجوی PubMed از صفحه جستجوی پیشرفته نشان‌های زمانی برای هر جستجو را شامل می‌شود. از این ویژگی می‌توان برای کمک به ثبت سوابق و گزارش‌دهی استفاده کرد، به‌عنوان مثال هنگام انجام مرورهای سیستماتیک توجه داشته باشید که فرمت تاریخ ممکن است بسته به تنظیمات محلی نرم‌افزار شما که برای بازکردن فایل‌های CSV به کار می‌برید متفاوت باشد. به‌اشتراک‌گذاری ساده‌شده

دکمه‌های به‌اشتراک‌گذاری شبکه‌های اجتماعی که مختص هر پلتفرم بوده‌اند، با گزینه دائم لینک (Permalink) عمومی که در هر پلتفرم قابل اشتراک است، جایگزین شده‌اند. این تغییر به صرفه‌جویی در فضا در صفحه نتایج جستجو برای نمایش واضح‌تر نتایج جستجو کاربری PubMed را با وب‌سایت PubMed Central (PMC) به‌روز شده همسو می‌کند تا تجربه‌ای سازگار داشته باشد.

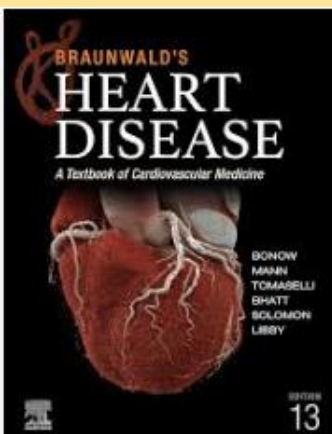
Permalink

۷

انتشار ویرایش جدید کتاب Braunwald's Heart Disease

انتهای ماه دسامبر، سیزدهمین ویرایش کتاب «بیماری قلبی براونوالد» منتشر خواهد شد که همه چیز را از داروها و دستورالعمل‌های جدید گرفته تا تکنیک‌های تصویربرداری پیشرفته و پزشکی دقیق پوشش می‌دهد.

نکات برجسته شامل فصل‌های به‌روز شده در مورد هوش مصنوعی، محتوای گسترده در مورد سرطان‌شناسی قلبی، TAVR و تأثیر کووید-۱۹ بر قلب و عروق، همراه با به‌روزرسانی‌های گسترده آنلاین تهیه شده توسط دکتر یوجین براونوالد است.

بروز رسانی شاخص های استنادی مجلات در سامانه منبع یاب

به گزارش روابط عمومی معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی شاخص های استنادی سال ۲۰۲۴ مجلات و کتاب های نمایه شده در پایگاه های معتبر بین المللی WOS و Scopus در سامانه منبع یاب به روز رسانی شد و اکنون در دسترس جامعه علمی کشور قرار دارد. این اقدام با هدف تسهیل انتخاب مجله مناسب برای انتشار مقالات پژوهشی و بهره برداری در فرآیند ارتقاء و ترفیع اعضای هیأت علمی دانشگاه های علوم پزشکی صورت گرفته است.

در این مرحله، اطلاعات مربوط به ۴۸۸۴۰ مجله و ۴۲۹۱۷۴ کتاب نمایه شده در پایگاه Scopus و ۲۲۲۴۹ مجله نمایه شده در پایگاه WOS در سامانه منبع یاب ثبت و به روز رسانی شده است.

The screenshot shows the 'Source Finder' website with search filters for Journal/Book Title, Author, ISSN/ISBN, Publisher, and Indexed in. Below the filters is a list of journals with columns for No., Title, Subject Category, Publisher/Holder, IF, IF Quartile, CiteScore, CiteScore Quartile, H-Index, and Indexed in. Three journals are listed:

No.	Title	Subject Category	Publisher/Holder	IF	IF Quartile	CiteScore	CiteScore Quartile	H-Index	Indexed in
1	CA: A Cancer Journal for Clinicians ISSN/ISBN: 0007-9235, 1542-4863	Hematology Oncology	Wiley, ProQuest	232.400	Q1	1,154.20	Q1	223	ISI, Scopus, PubMed, Embase
2	Nature Reviews. Microbiology ISSN/ISBN: 1740-1526, 1710-1534	Microbiology Immunology &...	Nature, ProQuest	103.300	Q1	106.40	Q1	393	ISI, Scopus, PubMed, Embase
3	Nature Reviews. Drug Discovery ISSN/ISBN: 1474-1776, 1474-1784	General Medicine Pharmacology	Nature, ProQuest	101.800	Q1	181.80	Q1	412	ISI, Scopus, PubMed, Embase

<https://rsf.research.ac.ir>

سامانه علم سنجی اعضای هیات علمی وزارت بهداشت

در سامانه علم سنجی اعضای هیات علمی، شاخص های علم سنجی که مبتنی بر استناد (Citation) هستند محاسبه و ارائه می شود. از آنجا که بانک اطلاعاتی PubMed، بانک اطلاعات استنادی نیست و امکان محاسبه و ارائه استناد (Citation) را ندارد، نمی تواند مبنای استخراج این سامانه قرار گیرد. علت انتخاب بانک اطلاعاتی Scopus در مقایسه با ISI در این سامانه، پوشش گسترده تر مجلات در بانک اطلاعاتی Scopus در گستره موضوعی علوم پزشکی، کشور ایران و زبان فارسی است که مجلات و مقالات بیشتری را در مقایسه با ISI در برمی گیرد. اطلاعات هر فرد در سامانه، به طور خودکار حداقل هر ۲۱ روز یکبار به روز رسانی می شود. البته براساس مقدار شاخص h-Index فرد این عدد بین ۱ تا ۲۱ روز متغیر است.

مقالاتی که در پروفایل ResearcherID عضو باشند ولی جزء WoS Core Collection نباشند در محاسبات سامانه علم سنجی و حتی خود ISI لحاظ نمی شوند. دقت فرمایید هر کسی می تواند هر مقاله ای که مایل باشد در پروفایل ResearcherID خود درج کند (حتی مقاله ای که هیچ ربطی به ISI ندارد) و سامانه ResearcherID هم مشکلی با این موضوع ندارد ولی در محاسبات خود فقط آنهایی را لحاظ میکند که در WoS Core Collection باشند. سامانه علم سنجی نیز چنین است. پیشنهاد می شود به جای وارد کردن دستی مقالات (یا Import کردن) از روش جستجو و سپس اضافه کردن مقالات استفاده شود. یعنی ابتدا مقاله را در WoS Core Collection بیابید و سپس آن را به پروفایل خود در ResearcherID اضافه نمایید.

بیشتر بدانید

سامانه علم سنجی اعضای هیات علمی

سمنان، شهرک گلستان، بلوار امین، فرعی ۶، مرکز آموزشی پژوهشی درمانی کوثر صندوق پستی ۳۵۱۹۸-۹۹۹۵۱
۰۲۳-۳۱۶۲۳۳۹۰

<https://kosarhos.semums.ac.ir/page> + کتابخانه kosarhosp.library@semums.ac.ir

میز امانت، بخش مرجع، مخزن و سایت کامپیوتر: شنبه الی چهارشنبه ۷:۳۰ الی ۱۴، پنجشنبه ۷:۳۰ الی ۱۳
سالن مطالعه: شنبه الی جمعه ۷:۳۰ الی ۲۳

KOSAR LIBRARY NEWSLETTER **فهرنامه کتابخانه مرکز آموزشی درمانی کوثر دانشگاه علوم پزشکی سمنان**

CONTACT US

